

ZATERDAG  
23 SEPTEMBER  
2023

OUDE KERK  
HELVOIRT  
19.00 UUR

OPEN KERK

HELVOIRT

VOORAF

Orgelspel

25<sup>ste</sup> ZONDAG DOOR HET JAAR

INTREDE

Lied

THEMA:

Vrede

Komende vieringen Open Kerk:

Zaterdag 7 oktober	19.00 uur	Viering
Zaterdag 21 oktober	19.00 uur	Viering
Zaterdag 4 november	19.00 uur	Gedachtenis

Voor wie de vieringen van Open Kerk  
mogelijk wil blijven maken:  
NL 80 INGB 000 6232 091  
t.n.v. Open Kerk Helvoirt  
website: [www.openkerkhelvoirt.nl](http://www.openkerkhelvoirt.nl)

*G. Licht dat ons aanstoot in de morgen  
voortijdig licht waarin wij staan.  
Koud, één voor één en ongeborgen  
licht overdek mij, vuur mij aan.  
Dat ik niet uitval, dat wij allen  
zo zwaar en droevig als wij zijn  
niet uit elkaars genade vallen  
en doelloos en onvindbaar zijn.*

*Licht van mijn stad de stedehouder  
aanhoudend licht dat overwint.  
Vaderlijk licht, steevaste schouder,  
draag mij, ik ben jouw kijkend kind.  
Licht, kind in mij, kijk uit mijn ogen  
of ergens al de wereld daagt  
waar mensen waardig leven mogen  
en elk zijn naam in vrede draagt.*

WELKOM.

*Goedheid is sterker dan kwaad;  
liefde is sterker dan haat;  
licht is sterker dan duisternis;  
het leven is sterker dan de dood.  
De overwinning is van ons,  
de overwinning is van ons  
door Hem die ons liefhad.*

- Desmond Tutu-

Deze viering staat in het teken van vrede. We willen daarmee aansluiten bij de landelijke Vredesweek die vorige week zaterdag van start is gegaan.

Welkom u allen hier omwille van elkaar in Gods naam.

*G. Alles zal zwichten en verwaaien  
wat op het licht niet is geijkt.  
Taal zal alleen verwoesting zaaien  
en van ons doen geen daad beklijft.  
Veelstemmig licht om aan te horen  
zolang ons hart nog slagen geeft.*



OPEN KERK

HELVOIRT

*Liefste der mensen eerstgeboren  
licht, laatste woord van Hem die leeft.*

## STILTE

Laten we nu met een moment van stilte,  
ruimte geven aan wat ons op het hart ligt.

## SCHULD EN VERGEVING

V. Maak mij een instrument van uw vrede.

Laat me liefde brengen in de haat,  
vergeving in de schuld,  
eenheid in de tweedracht,  
geloof in de twijfel,  
hoop in de vertwijfeling,  
licht in het donker,  
vreugde in de treurnis.

Laat me er meer naar streven te troosten  
dan troost te vinden,  
te begrijpen  
dan begrip te vinden,  
te beminnen  
dan liefde te vinden.

In het geven ontvang ik mezelf,  
in het mezelf vergeten vind ik mezelf,  
in het vergeven ervaar ik vergeving,  
in het sterven ontwaak ik in het volle licht.

Vergeven wij elkaar  
en God en Goed ons allen.

-In de geest van Franciscus van Assisi-

## BEZINNING.

## Woord en lied

V. Door het druipen van de regen,  
door de kilte van de nacht  
zie ik voor me in de verte  
steeds een dag die stralend lacht.

G. *Helende Geest,*  
*gij zijt als het vuur, kom dan,*  
*vuur ons aan tot liefde,*  
*beziel ons.*

V. Door het woeden van gevechten,  
door het snijden van de haat  
zie ik in mijn mooiste dromen  
naar een lichte dageraad.

G. *Helende Geest,*  
*Gij zijt als de dauw, kom dan,*  
*laaf ons met uw goedheid,*  
*vervul ons.*

V. Ik zie een dag waarop de donder  
van de oorlog is verstomd,  
als ik droom hoe ooit de hemel  
over heel de aarde komt.

G. *Helende Geest,*  
*gij zijt als het licht, kom dan,*  
*wek ons tot nieuw leven,*  
*herschep ons.*

V. Ik zie een dag die eindeloos ver is,  
zich alleen maar dromen laat,  
maar ook heel dichtbij kan zijn,  
want in mij ligt de dageraad.

-M. Heerink-

## LITANIE VAN VREDE

V. Waar mensen leven in oorlog –  
kom ons bevrijden, God van vrede.  
Waar mensen ruzie maken -  
kom ons bevrijden.  
Waar mensen leven in haat -  
kom ons bevrijden.  
Waar dood en geweld heersen -  
kom bevrijden.  
Waar mensen elkaar het leven  
onmogelijk maken –  
kom bevrijden.  
Waar mensen gebukt gaan  
onder schuld en schaamte –  
kom bevrijden.  
Waar duisternis en dood heersen -  
kom bevrijden, God van licht.

A. Amen.

## LIED

- K. *Alle kleuren in de wereld  
stralen van hetzelfde Licht –  
het is één bron, één zon  
waaruit de regenboog begon.*
- G. *Dat het vele mag bestaan  
als een zegen wordt gezien.  
Wordt wat anders is gewenst  
groeit de schepping onbegrensd.*
- K. *Alle talen van de volken  
klinken uit het Eerste Woord –  
de tijden door verstaan  
de hele aarde rondgegaan.*
- G. *Dat het vele mag bestaan  
als een zegen wordt gezien.  
Wordt wat anders is gewenst  
groeit de schepping onbegrensd.*

## LEZING UIT HET BOEK MICHA (4: 1-7)

Eens zal de dag komen  
dat de berg met de tempel van de Heer  
rotsvast zal staan, verheven boven de heuvels,  
hoger dan alle bergen.  
Volken zullen daar samenstromen,  
machtige naties zullen zeggen:  
‘Laten we optrekken naar de berg van de Heer,  
naar de tempel van Jakobs God.  
Hij zal ons onderrichten, ons de weg wijzen,  
en wij zullen zijn paden bewandelen.’  
Vanaf de Sion klinkt zijn onderricht,  
vanuit Jeruzalem spreekt Hij.  
Hij zal rechtspreken tussen machtige volken,  
over grote en verre naties een oordeel vellen.  
Dan zullen zij hun zwaarden omsmeden tot  
ploegijzers en hun speren tot snoeimessen.  
Geen volk zal meer het zwaard trekken  
tegen een ander volk,  
geen mens zal nog de wapens leren hanteren.  
Ieder zal zitten onder zijn wijnrank  
en onder zijn vijgenboom,  
door niemand opgeschrikt,  
want de Heer van de hemelse machten heeft  
gesproken.  
Laat andere volken hun eigen goden volgen;

wij vertrouwen op de naam van Hem, onze God,  
voor eeuwig en altijd.

Als die dag gekomen is – spreekt de Heer –  
zal Ik de kreupelen verzamelen,  
de verstrooiden bijeenbrengen,  
verenigen wie Ik onheil heb gebracht.  
De kreupelen zal Ik sparen,  
van de verdrevenen maak Ik een groot volk,  
en op de Sion zal de Heer hun koning zijn,  
van nu tot in eeuwigheid.

## LIED

- G. *Dat het vele mag bestaan  
als een zegen wordt gezien.  
Wordt wat anders is gewenst  
groeit de schepping onbegrensd.*

## LEZING UIT HET EVANGELIE VOLGENS JOHANNES (14: 23-27)

Jezus zei: ‘Wanneer iemand mij liefheeft zal hij zich  
houden aan wat ik zeg, mijn Vader zal hem  
liefhebben en mijn Vader en ik zullen bij hem  
komen en bij hem wonen. Maar wie mij niet  
liefheeft, houdt zich niet aan wat ik zeg, en wat jullie  
mij horen zeggen, zijn niet mijn woorden, maar de  
woorden van de Vader, door wie ik gezonden ben.  
Dit alles zeg ik tegen jullie nu ik nog bij jullie ben.  
Later zal de pleitbezorger, de heilige Geest, die de  
Vader jullie in mijn naam zal zenden, jullie alles  
duidelijk maken en alles in herinnering brengen wat  
ik tegen jullie gezegd heb.  
Ik laat jullie vrede na; mijn vrede geef ik jullie, zoals  
de wereld die niet geven kan. Maak je niet ongerust  
en verlies de moed niet.

## LIED

- K. *Alle mensen op de aarde  
komen dichter naar elkaar –  
met eigen taal en naam  
elkaar begrijpen en verstaan.*
- G. *Dat het vele mag bestaan  
als een zegen wordt gezien.  
Wordt wat anders is gewenst  
groeit de schepping onbegrensd.*

## OVERWEGING

Op zoek naar een passend verhaal bij het thema over vrede, stuit ik op een prentenboek voor kleuters met de titel 'Steen voor steen'. Het boekje brengt op een mooie manier in beeld wat er gebeurt wanneer je de hand reikt aan onbekenden. Zo plukt een muis op zekere dag een bloem die tussen de stenen van een muur groeit, waardoor een loszittende steen uit die muur valt. De muis ontdekt samen met vrienden dat er door het ontstane gat, achter de muur ook nog een wereld is. Steen voor steen breken ze de muur af en komen zo bij een groot water terecht. Op de andere oever van dat water ontdekken ze voor hen onbekende dieren. Ze bouwen met de stenen een brug en zo kan een ontmoeting plaatsvinden.

Bij de uitleg over dit boekje is te lezen: 'Dit eenvoudige verhaal met eenvoudige illustraties is geschikt voor kleuters en laat hen stilstaan bij anders-zijn, vriendschap en samenwerken. Drie niet zo eenvoudige thema's voor jonge kinderen...' Bij de laatste opmerking schiet ik in de lach, misschien is het wel een zenuwlach kijkend naar wat er in de wereld gebeurt; was het maar zo, dat het werken aan deze thema's enkel voor jonge kinderen moeilijk zou zijn... Vanuit het werk in het onderwijs met jonge kinderen is het zelfs mijn ervaring, dat veel kinderen prima in staat zijn om zich zonder vooroordelen open te stellen voor kinderen die anders-zijn dan zichzelf. Ze zijn juist nieuwsgierig naar het onbekende. Het sluiten van vriendschappen en deze aanhouden gaat hen vaak goed af. Daarnaast zie je dat kinderen het als fijn ervaren om met anderen te spelen en te werken. Maar de plek waar je wiegje staat, is hierbij uiteraard vaak van groot belang.

### *Kort orgelspel*

Colet van der Ven, journalist en publicist, heeft jarenlang onderzoek gedaan naar de wortels van het kwaad en heeft haar bevindingen in het boek 'Het kwaad en ik' vastgelegd, wat intrigerende inzichten oplevert. Zij schrijft: *'Wie leeft loopt littekens op. Niemand blijft gevrijwaard van pijn, schaamte, angst, vernedering, schuld, falen, leugens en verraad. Uit welke bron ontspringt dan het 'en toch ...'? Naamloze vreemden en dichtbijge verwanten, lieten me zien dat je*

*misschien niet kunt verhinderen dat de kwaadaardige raven over je hoofd vliegen, maar wel dat ze zich er nestelen.'* In haar optiek is kwaad gebonden aan intentioneel geweld van de mens. Dat de ene mens willens en wetens de andere mens pijnigt, kwetst, geweld aandoet; fysiek, verbaal, mentaal. Als mens kun je alleen leren wat empathie is en wat liefhebben is, als je emotioneel geschoold wordt. En je kunt alleen leren wat veiligheid is als je zelf veiligheid ervaren hebt. Je kunt dus eigenlijk alleen leren leven door wat je voorgeleefd wordt. Op het moment dat haat je is voorgeleefd, onverschilligheid of geweld, dan is dat je referentiekader. Zo was er een jongetje van vier dat meegenomen werd op inbrekerspad omdat hij zo fijn klein was en door we-raampjes kon en zo zijn vader van dienst kon zijn. Geheel anders dus dan dat je als kind leert hoe je je speelgoed met andere kinderen deelt. Ook op collectief niveau geldt dat als je opgroeit in een cultuur van wanhoop dat dit iets met je doet. Colet pleit voor behandelingen voor daders en voor psychologische hulp aan getraumatiseerden. Ieder mens die het geschenk gekregen heeft om te beschikken over een grote mate van mogelijkheden, heeft de taak om een grotere verantwoordelijkheid te dragen. Om binnen je eigen omgeving vredesstichter te zijn, bruggen te bouwen, naar de ander te luisteren, hen aan te kijken, je de hand te reiken. Etty Hillesum schrijft in haar dagboek: 'Ik zal je helpen God dat je het niet in mij begeeft.' Zo voelt het: ik, wij moeten God overeind houden. Handen en voeten geven. Ondanks de vele sombere berichten over het vele leed van mensen ver weg en dichtbij, is het goed dat we ons vasthouden aan de ankers van hoop en liefde. Dat we blijven geloven dat de goddelijke vonk in ieder mens huist. En het vertrouwen delen dat uiteindelijk het goede het kwaad overwint. De duisternis is misschien wel vele malen groter dan onze kleine vonkjes van licht, maar samen kunnen wij komen tot een grote lichtbundel.

*De zachte krachten  
zullen zeker winnen in het eind  
dat hoor ik  
als een innig fluisteren in mij;  
zo het zweeg  
zou alle licht verduist'ren,  
alle warmte zou verstarren vanbinnen.*  
- Henriëtte Roland Holst-

## Kort orgelspel

### BELIJDENIS

G. *Die ons schiep en ook nu nog  
als hier de nacht ons overmant  
houdt in de holte van uw hand.*

*Die ons hoedt in uw schaduw  
onder uw vleugels toegedekt  
liefde die ons tot leven wekt.*

*Ken ons hart zo onrustig  
vol van zichzelf is het verblind  
totdat het rust in U weer vindt.*

### ORGELSPEL

### GEDACHTENIS

Blaas ons uw levensadem in  
wek uw liefdes-kracht in ons  
wees balsem voor onze ziel  
licht voor onze ogen.

Laten we bidden voor degenen  
voor wie niemand bidt  
en voor hen die zich niet  
gehoord, gezien, gekend weten:  
dat zij niet verhardten ...

Dat we mededogen  
tegenover cynisme stellen,  
zachtheid tegenover onverschilligheid  
dat we dragers van licht mogen zijn  
in deze donkere wereld.

Laten we bidden voor de slachtoffers  
van de oorlogen die woeden.  
Gedenken wij de slachtoffers van natuurrampen,  
zoals de zware aardbeving in Marokko en de  
gigantische vloedgolf in Oost-Libië.

En laat ons ook de dierbare overledenen in ons  
eigen leven herdenken.

In liefdevolle herinnering noemen we hier  
vanavond Maud van den Bergh – Bouquet (2021),

### Lied

rond haar verjaardag. Ook gedenken wij Toon  
Verhulst (1993), Adrie Verhulst (2013) en Peter  
Verhulst (2022). Bidden wij ook voor hun  
geliefden, die hen zo missen.

En bidden we voor onze kinderen, ouders,  
geliefden, vrienden.

A. Er zij licht, vrede, rust.

### GEBED AAN TAFEL

G. *Heer, hoor ons bidden aan  
de vragen van ons hart.  
Wil onze pijn verstaan  
in 't donker van de nacht.  
Reik ons uw licht weer aan  
in liefde en geloof.  
Kom, wakker in ons aan  
de kleine vlam van hoop.*

V. Gezegend Gij  
die ons leven zo geleid heeft tot  
hiertoe,  
dat wij nog leven,  
die ons voorbij  
de donkere nacht  
heeft getrokken,  
het licht over de afgrond  
heeft geroepen,  
een scheppend woord  
in ons heeft geplant.

G. *Heer, hoor ons bidden aan  
om vrede en om licht;  
voor wie is heengegaan  
nieuw land en ruimer zicht.  
Jij blies ons leven aan;  
wij zijn jouw eigen vondst.  
Jij blijft in ons bestaan,  
Jouw adem leeft in ons.*

V. Gezegend zijt Gij  
om die ene mens  
die heeft gezegd:  
Ik ben gekomen  
om als een zegen te worden,  
om brood te worden,  
zaad in de aarde.

Die heeft verkondigd  
dat wij in deze wereld  
van bijna-mensen  
tastende handen, dove oren,  
verwarde blik, stameltaal,  
zijn geroepen tot liefde  
over muren en grenzen heen.

G. *Heer, hoor ons bidden aan  
in hoop en vrees bijeen.  
Eén is ons voorgegaan  
dwars door het donker heen.  
Wie in zijn spoor geleefd,  
de mensen goedgegaan,  
soms pijn geleden heeft,  
zal uit de dood opstaan.*

V. Laten we,  
in navolging van hem,  
het brood breken  
en de wijn delen,  
teken van het mysterie  
van de Eeuwige,  
teken van het mysterie  
van ons bestaan,  
ritueel van solidariteit,  
roeping, opdracht en zegen.  
Laten we zingend bidden.

#### ONZE VADER

Gezongen

*Onze Vader verborgen  
uw naam worde zichtbaar in ons  
uw koninkrijk kome op aarde  
uw wil geschiede, een wereld  
met bomen tot in de hemel,  
waar water schoonheid, en brood  
gerechtigheid is, en genade –  
waar vrede niet hoeft bevochten  
waar troost en vergeving is  
en mensen spreken als mensen  
waar kinderen helder en jong zijn,  
dieren niet worden gepijnigd  
nooit één mens meer gemarteld,  
niet één mens meer geknecht.*

*Doof de hel in ons hoofd  
leg uw woord op ons hart  
breek het ijzer met handen  
breek de macht van het kwaad.*

*Van U is de toekomst  
kome wat komt.*

V. Iedereen is welkom om brood en beker met  
elkaar te delen, niemand uitgezonderd.

#### COMMUNIE

Orgelspel

#### LIED

*Als je van mij houdt,  
doe je wat ik deed,  
heb je oog voor ieders waarde,  
ga je weldoend rond op aarde  
tussen lief en leed,  
tussen lief en leed.*

*Als je van mij houdt,  
trek ik bij je in,  
en zo zul je God uitdragen  
in de wereld, en de dagen  
krijgen ziel en zin,  
krijgen ziel en zin.*

*Als je van mij houdt,  
krijg je mijn gezicht,  
laat je je als redder vinden  
voor gevangenen en blinden,  
leef je als een licht,  
leef je als een licht.*

#### GEBEDEN

Gezegd en gezongen

V. Voor hen  
die zich inspannen  
voor recht en vrede onder mensen.

G. *Dona nobis pacem in terra.  
Dona nobis pacem Domine.*

V. Verlos ons  
van het dwingende geloof  
in het recht van de sterkste  
in dat ijdele idool  
van de bewapening.

G. *Dona nobis pacem in terra.  
Dona nobis pacem Domine.*

V. Voor heling van  
gebroken gemeenschappen,  
gespleten volken.  
Voor mensen op de vlucht.

G. *Dona nobis pacem in terra.*  
*Dona nobis pacem Domine.*

#### ZEGENWENS

V. Graag nodig ik u uit te gaan staan voort de  
Zegenwens.

Zegenen wij elkaar  
met hart en handen  
met raad en daad in Gods naam,  
Vader, Zoon en Heilige Geest.

A. Amen

#### ORGELSPEL

\*\*\*

#### VERANTWOORDING

Deze viering is samengesteld door de Liturgische  
Werkgroep van Open Kerk.

Lectoren: Inge Goossens en Harry van Hal

Overweging: Inge Goossens

Koor onder leiding van Marcel Zagers

Organist: Jac Peeters

#### LIEDKEUZE

A 4 Licht dat ons aanstoot  
Huub Oosterhuis/ Antoine Oomen.

Pi 5 Helende Geest  
Jaap Zijlstra/ Willem Vogel.

A 275 Dat het vele mag bestaan  
Marcel Zagers/ Marcel Zagers.

A 73A Die ons schiep  
Sytze de Vries/ Willem Vogel.

A 111 Heer, hoor ons bidden aan  
Cees Remmers/ Willem Vogel.

A 273 Onze Vader verborgen  
Huub Oosterhuis/ Antoine Oomen.

A 281 Als je van mij houdt  
Michel van der Plas / Ad van Sleuwen.

K 103a Dona nobis pacem in terra  
Iona Community.

Illustratie: Len Munnik

#### INTENTIES VOOR DE GEDACHTENIS

Wij spreken in elke viering intenties uit voor  
overledenen. Namen daarvoor kunt u doorgeven  
aan Wim Weren, telefonisch (013 52 19 343) of via  
e-mail (w.j.c.weren@gmail.com). Uiteraard kunt u  
ook andere intenties doorgeven.